

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет природничих наук

Кафедра ___ географії та природознавства _____

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ УКРАЇНИ

Освітня програма _ **Географія**

Спеціальність _____ **106 Географія**

Галузь знань _____ **10 Природничі науки**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №5 від “23” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура курсу (зразок)	4
4. Система оцінювання курсу (зразок)	5
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу (зразок)	6
6. Ресурсне забезпечення	6
7. Контактна інформація	7
8. Політика навчальної дисципліни	7

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Фізична географія України
Освітня програма	Географія
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	106 Географія
Галузь знань	10 Природничі науки
Освітній рівень	(бакалавр)
Статус дисципліни	(основна)
Курс / семестр	Третій/п'ятий
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – XII год. Семінарські заняття – XVIII год. Самостійна робота – LX год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pro/developer/course/view/2800

2.Опис дисципліни

Мета та цілі курсу
<p>Курс покликаний сформувати у майбутніх спеціалістів знання про фізико-географічні особливості території української держави в цілому та найбільшими одиницями фізико-географічного районування, об'єктами природо-заповідного фонду України.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен мати здатність характеризувати географічне положення, визначати географічні координати крайніх точок і географічного центру України; здатність аналізувати тектонічні, геологічні, геоморфологічні карти, геологічні розрізи, карти четвертинних відкладів, встановлювати взаємозв'язки між літогенною основою і рельєфом, аналізувати вплив кліматичних чинників на протікання процесів в атмосфері, розподіл метеорологічних показників; здатність характеризувати особливості гідрографічної сітки, озерні котловини, поширення ґрунтів, рослинного покриву, тваринного світу, природних комплексів, а також природо-заповідних об'єктів.</p>
Компетентності
<p>К І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів.</p> <p>ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи і суспільства.</p> <p>СК05. Здатність аналізувати склад і будову геосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.</p> <p>СК16. Здатність до організації пошуку способів виконання практичних завдань за</p>

зразком або алгоритмом.

Програмні результати навчання

ПР01. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук.
ПР02. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ.
ПР03. Пояснювати особливості організації географічного простору.
ПР10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.
ПР12. Розуміння значення ландшафтного різноманіття для збереження стійкості географічного середовища, уявлення про різноманітність рекреаційних ландшафтів.
ПР19. Оцінювати роль України в світі, знати і пояснювати особливості просторової організації природи, населення і господарства України.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Предмет фізичної географії України	Розуміти суть і завдання регіональної фізичної географії. Об'єкт, предмет і методи досліджень у фізичній географії України. Географічне положення України. Дослідження природних умов і природних ресурсів України.	Тести та питання.
2.	Загальні риси рельєфу і геологічної будови	Розглянути орографію і гіпсометрію території держави, найбільших макроформ рельєфу, розчленованість поверхні України.	Тести та питання.
3.	Тектонічні структури та геоморфо-логічні процеси.	Розглянути тектоніку, геоморфологічні процеси та геоморфологічне районування, різноманітність і багатство мінерально-сировинних ресурсів, їхній зв'язок із геологічною будовою у межах території України.	Тести та питання.
4.	Клімат. Поверхневі і підземні води.	Розуміти вплив географічних чинників на радіаційний режим, особливості атмосферної циркуляції, просторовий розподіл основних метеорологічних елементів у межах території України. Сформувати уявлення про загальні риси поверхневих вод, річкової системи України. Особливості найбільших річок. Озера і озера-лимани. Водосховища, ставки та канали. Болота і підземні води. Екологічні проблеми внутрішніх вод. Водні ресурси і водний баланс. Гідрологічне районування.	Тести та питання.
5.	Ґрунтово-рослинний покрив і тваринний світ. Екологічні проблеми і	Загальні риси поширення ґрунтово-рослинного покриву. Основні типи ґрунтів. Географія ґрунтового покриву. Розвиток рослинного світу. Рослинний покрив. Основні рослинні угруповання. Розвиток тваринного світу. Поширення фауни на території України. Розглянути несприятливі природні процеси,	Тести та питання.

	природо-охоронна діяльність.	зміни основних компонентів природного середовища під впливом діяльності людини.	
6.	Фізико-географічне районування	Принципи і методи фізико-географічного районування. Розглянути особливості природи найбільших таксономічних одиниць районування у межах території України.	Тести та питання.

4. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система контролю знань здійснюється через: поточний контроль – 50 балів; підсумковий контроль (екзамен) – 50 балів.
---	---

5. Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Поточний контроль	50
Лекції	6
Семінарські заняття	40
Самостійна робота	4
Підсумковий контроль	50
Екзамен	50
Разом	100

Методи оцінювання у вигляді таблиці

Вид навчальної роботи	Поточний контроль										
	Лекції 1-6	Се мі нар ські зан ят тя 1	Се мі нар ські зан ят тя 2	Се мі нар ські зан ят тя 3	Се мін арс ьке зан ятт я 4	Се мін арс ьке зан ятт ся 5	Се мін арс ьке зан ятт я 6	Се мін арс ьке зан ятт ся 7	Семі нарс ьке зан ятт тя 8	Семі нарс ьке зан ятт тя 9	Са мо сті й на ро бо та
Кількість балів	6	4	5	5	5	5	4	4	4	4	4

Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	1	0	1	0	1	0	1		1		1	0	0	0	0			6
Семінарські з-тя	0	4	0	5	0	5	0	5	0	5	0	4	4	4	4			40
Самостійна р-та																4		4
Екзамен																	50	50
Всього за тиж-нь	1	4	1	5	1	5	1	5	1	5	1	4	4	4	4	4		100

Поточний контроль

Методи поточного контролю:

- Усний контроль (в ході опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін.);
- Письмовий контроль (виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді);
- Комбінований контроль;
- Тестовий контроль;
- Презентації

Заохочувальні бали

1. Підготовка публікації до друку та/або виступу на конференції за тематикою дисципліни (до 5 балів)

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
Тексти лекцій Питання до тем Тести із тем	https://d-learn.pro/developer/course/view/2800

Література:

1. Атлас: Геологія і корисні копалини України. Київ: Такі справи, 2001. 168 с
2. Географічна енциклопедія України Т. 1–3. Київ.: Укр. енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1993.
3. Волощук М.Д., Гілецький Й.Р. Водно-ерозійні процеси у природних комплексах Українських Карпат : монографія / М.Д. Волощук, Й.Р. Гілецький. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2022. 124 с.
4. Гілецький Й.Р. Фізична географія: навчальні матеріали. /Й.Р.Гілецький. Тернопіль: Мандрівець, 2013. 360 с.
5. Кравчук Ярослав. Рельєф Українських Карпат : Монографія. Львів.: ЛНУ імені Івана Франка, 2021. 576 с.
6. Маринич О.М., Шищенко П.Г. Фізична географія України. Київ: “Знання” КОО, 2018. – 511 с.
7. Цись П.М. Геоморфологія УРСР. Львів: Вид. Львів. ун-ту, 1962. 224 с.
8. Рельєф України. Навчальний посібник/ [Б.О. Вахрушев, І.П.Ковальчук, О.О.Комлев, Я.С.Кравчук, Е.Т.Палієнко, Г.І.Рудько, В.В.Стецюк]; За загальною редакцією В.В.Стецюка. Київ: Видавничий дім «Слово», 2010. 688 с.
9. Швебс Г.І., Ігошин М.І. Каталог річок і водойм України. Одеса, Астропринт, 2003. 392 с.
10. <http://www.pzf.in.ua/index.php/zagalna-informatsiya-24>
11. <https://d-learn.pro/developer/course/view/2800>

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра географії та природознавства, вул. Галицька, 201, м. Івано-Франківськ, 76008, кабінет 205, +380964512097, сайт: https://kgip.pnu.edu.ua , електронна адреса kgp@pnu.edu.ua
Викладач	Доц. Гілецький Й.Р.
Контактна інформація викладача	Електронна адреса: yosyp.hiletskyi@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатів навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання
--------------------------	--

	<p>письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням: «Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Наказ-№627_27.09.2018.pdf.</p> <p>У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.</p> <p>В Університеті діють морально-етичні принципи та правила поведінки викладачів і студентів, яких слід дотримуватися у своїй діяльності, прописані в Кодексі честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» https://pnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2021/02/Кодекс.FR12.pdf</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Ліквідація академічної заборгованості, перескладання змістових модулів та оскарження результатів оцінювання проводиться згідно порядку прописаного в «Порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ “Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника” (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2019/11/PORYaDOK-Orhanizatsii-</p>

	Ta-Provedennia-Otsiniuvannia-Uspishnosti-Studentiv-Prykarpatskoho-Natsionalnoho-Universytetu-Im.-Vasyliia-Stefanyka.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	До дати проведення останнього семінарського заняття пройти тестування з усіх пропущених контролів і виконати індивідуальне завдання
Невідповідна поведінка під час заняття	
Додаткові бали	
Неформальна освіта	Можливість зарахування. Рекомендовані платформи: Prometheus

Викладач _____ **Й.Р.Гілецький**